

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-671

7.7.2021

Fremtind Forsikring AS

Bilansvar

Påkjørsel bakfra – manglende merking på utstikkende trelast og fungerende bremselys? – bal. § 8, vtrl. §§ 3 og 23, forskrift om bruk av kjøretøy § 3-4.

Motparten kjørte bil med tilhenger som var lastet med utstikkende treplanker. Klager kjørte i motpartens trelast bakfra etter at motparten stanset for en annen bil. Klager ble ilagt fullt ansvar for hendelsen, og hans bil ble kondemnert som følge av skadene. Selskapet utbetalte erstatning basert på takstmannens verdivurdering av klagers bil. Klager var uenig i både skyldfordelingen og selskapets erstatningsoppgjør. Klager mente motparten måtte bære ansvaret under henvisning til at motparten kjørte med utstikkende trelast uten merking og uten fungerende bremselys. Nemnda kom til at selskapets ansvarsvurdering og erstatningsoppgjør var riktig.

Saksfremstilling

Saken gjelder ansvarsspørsmålet etter sammenstøt, jf. bal. § 8.

Klager kjørte 22.8.20 inn i motpartens bil med tilhenger som var lastet med utstikkende treplanker bakfra. Påkjørselen skjedde da motparten stanset for en annen bil.

Hendelsen ble meldt av redningsselskapet til selskapet 24.8.20. Av skadenotatet fremgår:

Kollisjon: kjørt i en henger som hadde planker som stakk ut. Rett inn i motoren havnet de og det var en mini eksplosjon. ...

Den 25.8.20 har klager forklart:

Jeg setter bilen i 2. gir og kjører over fotgjengerfeltet. Jeg anslår at når jeg er oppe i cirka 35 km/t oppdager jeg at bilen foran meg står stille. Jeg hugger i bremsen og bilen min stopper. Jeg kjenner et rykk i bilen og hører en smell/dunk. Et raskt overblikk over situasjonen forteller meg at bilen foran bilen meg skal svinge til venstre over (...), inn på (...), og det er årsaken til at vi må stoppe.

Jeg ser foran meg og ser at det fortsatt er cirka en meter fram til tilhengeren foran meg og jeg tror derfor at jeg er påkjørt bakfra. Så kjenner jeg et nytt rykk i min egen bil da jeg ser at bilen med hengeren foran meg kjører fram. Da ser jeg at han har en del materiale på hengeren, deriblant en planke (4x8 tommer) som stikker ganske langt ut bak hengeren. Materialene er ikke merket på noe vis.

...

Når bilen med bilhengeren kjører fram i busslommen merker jeg at det er lite lys på hengeren. Og når bilføreren bremsar virker ikke bremselysene. Da han kommer ut av bilen ber jeg ham om å gå tilbake i bilen og teste bremselysene, jeg kan nemlig ikke husk å ha sett bremselys før hengeren bare sto stille i vegbanen foran, og riktig nok, heller ikke da slår bremselysene seg på.

Jeg går videre fram til hengeren og sjekker lasten. Jeg anslår at planken – etter sammenstøtet – fortsatt står ut cirka 1,6 meter bak hengeren. Det viser seg at planken er festet med et nett som er slått over alle plankene. I sammenstøtet har planken blitt skjøvet cirka én meter framover slik at den traff bakdøra i bilen. Planken har med andre ord stått cirka 2,5 – 2,6 meter ut bak hengeren, uten at det var hengt på noen form for varsel.

...

Vedlagt fulgte bilder fra hendelsen og bilder av skadene på partenes biler, samt en skademelding. Det er ikke foretatt noen avkrysninger på skademeldingen, men på skissen er det angitt at motparten stoppet for bilen foran, og at klager kjørte inn i en henger. Skissen viser at partene kjørte i samme retning i samme kjørefelt, og at motparten kjørte med tilhenger med utstikkende last fremfor klagers bil. Det er videre opplyst at fronten på klagers bil ble trykket inn, jf. pkt. 11.

Motparten har opplyst at han stoppet for en bil og ble påkjørt bakfra av klager.

Begge biler er forsikret i samme selskap, som har konkludert med fullt ansvar for klagers bil under henvisning til at klager kjørte på motpartens trelast bakfra. Etter dette har selskapet erstattet skadene på motpartens bil.

Skadene på klagers bil var så omfattende at det ikke var økonomisk forsvarlig å reparere bilen. Selskapets takstmann utarbeidet en verdivurderingsrapport 29.9.20 som sier at mangler og dokumenterte defekter utgjør kr 10 000, og at netto erstatning tilsvarer kr 150 000. Bilens verdi er satt til kr 150 000. Ifølge klager ble bilen kondemnert samme dag. Klager leverte skiltene 13.10.20.

På bakgrunn av takstmannens verdivurderingsrapport tilbød selskapet klager kr 144 000 i erstatning etter fratrullet egenandel kr 6 000. Tilbudet gjaldt under forutsetning av at selskapet overtok bilen, og at sommer- og vinterhjul fulgte med.

Klagers bil var belånt, og klager avtalte med långiver at selskapet skulle utbetale erstatningen direkte til långiver. Ifølge klager gikk billånet videre til inkasso, og det påførte klager ytterligere utgifter. Klager krevde derfor kr 8 000 i erstatning for disse utgiftene, da han mente at de skyldes selskapets saksbehandlingstid. Klager klagde også på selskapets oppfølging av saken. Ifølge klager har selskapet fortsatt ikke overtatt eierskapet for bilen, selv om klager har fulgt retningslinjene fra Statens vegvesen.

Vedlagt sakens dokumenter fulgte også videoer fra hendelsen som ifølge klager viser at motpartens bremselys ikke fungerte.

Klager anfører at motparten er ansvarlig for sammenstøtet. Motparten kjørte med 2,5 meter utstikkende planke uten merking, samt uten fungerende bremselys, jf. fremlagt skademelding, bilder og video fra hendelsen. Motpartens bremselys ble ikke skadet i hendelsen. Motparten har dermed brutt vegtrafikklovens bestemmelser. Klager har videre anført at han har krav på ytterligere erstatning for bilen, da takstmannens verdivurdering er feil og ikke kan legges til grunn. Skadene bilen hadde forut for hendelsen, som var en liten bulk på én av bilens dører og skrapet på bilens skjerm, var slitasjeskader som ikke påvirker bilens kjøreevne eller bruksmulighet eller reduserer bilens verdi. Slike skader skal derfor ikke tas med i verdivurderingen. Takstmannen har heller ikke lagt til grunn riktig markedsverdi for bilen, jf. opplysninger fra øvrige bilforhandlere. Bilen var i god stand og hadde nylig gjennomgått EU-kontroll.

Klager krever videre erstatning for kr 8 000 for påløpte utgifter knyttet til bilens lån som følge av for lang saksbehandlingstid hos selskapet.

Selskapet anfører at klager er ansvarlig for sammenstøtet fordi han kjørte på motpartens trelast bakfra. Motpartens bil og henger sto stille i kollisjonsøyeblikket, og det var dagslys og klarvær. Klager oppdaget for sent at motparten sto stille og var uoppmerksom ved å ikke klare å stanse bilen i tide. Det er kjøretøyet som kommer kjørende bak som bør ha oppmerksomheten på trafikkbildet forover.

Selskapet avviser at sammenstøtet skyldes manglende bremselys. Det er ikke dokumentert at bremselysene ikke var på, og uansett er det ikke årsakssammenheng mellom evt. manglende bremselys og sammenstøtet.

Selskapet avviser også at sammenstøtet skyldes utstikkende og umerket trelast. Sammenstøtet skyldes at klager oppdaget motparten for sent og derfor kjørte i motpartens trelast bakfra. Motpartens stans var forsvarlig sett hen til oversikten på stedet, tiden på døgnet og hastigheten.

Selskapet anfører at erstatningstilbudet er basert på verdivurderingen i taksten som er gjort på grunnlag av bilens skikk på skadedagen, jf. også kaskovilkårene pkt. 2, jfr. minikaskovilkårene pkt. 3. Det foreligger ikke verdivurdering fra en annen takstmann som tilsier at verdivurderingen fra selskapets takstmann er feil. Selskapets erstatningsoppgjør er derfor korrekt, og det er ikke grunnlag for ytterligere erstatning i saken.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapets skylddeling etter sammenstøt og erstatningsoppgjør er korrekt.

Utgangspunktet i bal. § 8 første avsnitt er at hver part bærer sin egen skade, med mindre skaden skyldes uaktsomhet fra den andre parten (bokstav a), teknisk svikt ved motpartens kjøretøy (bokstav b) eller at motpartens kjøretøy ikke ble kjørt i henhold til trafikkreglene (bokstav c). Er det slike forhold på begge sider, skal ansvaret deles, jf. bal. § 8 andre avsnitt.

Sakens dokumenter viser at klager kjørte på motpartens trelast bakfra, og at motpartens bil og tilhenger sto stille i kollisjonsøyeblikket. Dette betyr at klager kjørte i strid med trafikkreglene § 5 nr. 3 om at *"Avstanden til forankjørende skal være så stor at det ikke oppstår fare for påkjøring dersom den forankjørende saktner farten eller stanser"*, og trafikkreglene § 13 nr. 1 om at *"Kjørende må kunne stanse på den vegstrekning som den kjørende har oversikt over, og foran enhver påregnelig hindring"*. Det foreligger derfor ansvarsgrunnlag for klagers bil etter bal. § 8 første avsnitt bokstav c.

Spørsmålet blir deretter om det foreligger ansvarsgrunnlag for motparten etter bal. § 8 første avsnitt. I så fall skal ansvaret deles etter bal. § 8 andre avsnitt.

Klager anfører at motparten kjørte med 2,5 meter utstikkende planker uten merking og mener at motparten med dette brøt bestemmelser i Vegtrafikkloven. Sikring av last er regulert i vtrl. § 23 første avsnitt:

Før kjøringen begynner, skal føreren forvisse seg om at kjøretøyet er i forsvarlig og forskriftsmessig stand og at det er forsvarlig og forskriftsmessig lastet. Han skal sørge for at kjøretøyet også under bruken er i forsvarlig stand og forsvarlig lastet.

Bestemmelsen pålegger "føreren" av "kjøretøyet" en plikt til før kjøringen starter *"å forvisse seg"* om at det er *"forsvarlig og forskriftsmessig lastet"*. Videre skal føreren under bruk av kjøretøyet sørge for at det er *"forsvarlig lastet"*. Både bil og tilhenger er å anse som *"kjøretøy"*, jf. vtrl. § 2 andre avsnitt, og faller innenfor anvendelsesområdet for vtrl. § 23. Utstikkende gods er nærmere regulert i forskrift om bruk av kjøretøy, FOR-1990-01-25-92, § 3-4:

§ 3-4. Utstikkende gods, merking m.m.

...

3. Merking av gods som stikker ut i lengderetningen:

Gods som stikker ut ... mer enn 1,00 meter bak kjøretøyet, skal være merket ytterst med en anordning som har avvekslende rød og hvit farge og fra alle sider har et synlig areal på minst 250 cm². Det røde materialet skal være lysreflekterende. Anordningen skal være plassert slik at den er godt synlig.

Ved tilfeldig transport kan merkingen skje på annen tydelig måte.

I mørke eller usiktbart vær skal gods som stikker ut mer enn 1,00 meter bak kjøretøyet også merkes med lykt som gir rødt lys bakover og til sidene. Lykten skal ha lysåpning på minst 30 cm². Lyset må ikke virke blendende og skal være godt synlig på minst 150 meter avstand.

4. Merking av utstikkende utstyr:

Utstyr, redskap mv. som stikker ut foran, bak eller på siden av kjøretøy, skal være merket i samsvar med bestemmelsene i denne paragraf, dersom ikke særlige regler er fastsatt av Vegdirektoratet.

Bestemmelsen pålegger føreren av kjøretøyet å merke gods som "stikker ut ... mer enn 1,00 meter bak kjøretøyet". Det er ikke bestridt av motparten eller selskapet at motpartens trelast stakk ut mer enn én meter bak tilhengeren. Nemnda legger derfor dette til grunn. Ut fra de fremlagte bildene var trelasten ikke merket i samsvar med forskriften. Manglende merking har likevel bare betydning dersom det er årsakssammenheng mellom den manglende merkingen på trelasten og skaden. Nemnda kan ikke se at det er dokumentert slik årsakssammenheng. Slik saken er forklart var årsaken til skaden at motparten stanset, og at klager ikke greide å stoppe og derfor kjørte inn i motparten bakfra. Klagers brudd på trafikkreglene fremstår som den vesentlige årsaken til skaden mens manglende merking har ingen eller helt uvesentlig betydning. Motparten kan i så fall ikke få noe ansvar pga. dette bruddet på reglene.

Klager anfører videre at motparten kjørte uten fungerende bremselys og har lagt frem videoer som skal vise at motpartens bremselys ikke fungerte. Motparten hevder at hendelsen må ha medført til at bremselyset på tilhengeren har sluttet å fungere, og at bremselysene fungerte da han startet kjøreturen. Klager anfører at bildene beviser at hendelsen ikke har skadet hengerfestet eller koblingen og at bremselysene derfor ikke fungerte før skaden skjedde. Nemnda behøver ikke ta standpunkt til hva som er riktig fordi det uansett ikke er dokumentert årsakssammenheng mellom eventuelle manglende bremselys på motpartens bil og tilhenger og sammenstøtet.

På bakgrunn av sakens dokumenter mener nemnda ansvaret for sammenstøtet ligger hos klager, og at selskapets skylddeling er korrekt i henhold til bal. § 8.

Klager anfører videre at selskapets erstatningsoppgjør ikke er korrekt.

Oppgjøret for klagers bil er regulert i minikaskoforsikringens pkt. 3, jf. kaskoforsikringens pkt. 2. Minikaskoforsikringens pkt. 3 sier:

3.2 Erstatningsregler ved totalskade

Selskapet avgjør om den skadede bilen skal gjenoppbygges.

Erstatningen beregnes etter hvor mye det på skadedagen koster å anskaffe en bil i vesentlig samme stand og av tilsvarende modell, type og årsmodell (markedsverdien).

Hvis det avtales at sikrede beholder den skadede bilen, gjøres fradrag i erstatningen for bilens verdi etter skade og omregistreringsavgift.

Skadet eller tapt bil overtas av selskapet.

Dette betyr at selskapet er ansvarlig for det beløpet som det på skadedagen koster å anskaffe en bil i vesentlig samme stand og tilsvarende modell, type og årsmodell, altså markedsverdien.

Klager anfører at takstmannens verdivurdering er feil av to grunner. For det første må skadene bilen hadde før hendelsen regnes som slitasjeskader som ikke skal tas med i verdivurderingen fordi slike skader ikke påvirker bilens kjøreevne eller bruksmulighet og heller ikke reduserer bilens verdi. For det andre har takstmannen lagt til grunn feil markedsverdi for bilen sammenlignet med at flere bilforhandlere mener at tilsvarende biler ligger på finn.no til salgs for kr 190 000. Klager har imidlertid ikke fremlagt noen dokumentasjon på at taksten er feil. Nemnda har ikke teknisk kompetanse og kan ikke vurdere bilens verdi på selvstendig grunnlag. Nemnda må derfor legge

den fremlagte taksten til grunn med mindre klager kommer med en alternativ takst som klart dokumenterer at selskapets verdiansettelse er gal.

Klager krever også erstatning for kr 8 000 for påløpte utgifter knyttet til bilens lån pga. lang saksbehandlingstid i selskapet. Forutsetningen for ansvar for selskapet er at det foreligger et ansvarsgrunnlag, som normalt er uaktsomhet. Nemnda kan ikke se at det er dokumentert at selskapet har utvist uaktsomhet i saksbehandlingen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).